

Вулкани

Вулкán — геологічне утворення, яке виникає над каналами та тріщинами у земній корі, якими на поверхню викидаються лава, попіл, гарячі гази, водяна пара й уламки гірських порід.

Основною причиною виверження вулкана є тиск газів у магмі. Вулкани поділяють на діючі, потенційнодіючі, умовно згаслі і згаслі.

Вулкани можуть бути як поодинокими, так і ланцюгово витягнутими вздовж регіональних розломів. Вони розрізняються за розмірами, формою, параметрами кратера і підвідного каналу – жерла. Вулкан часто утворює конічну форму, що має назву вулканічний конус.

Найвищі вулкани знаходяться в Андах (Аконкагуа– 6960 м) та на Гавайських островах у Тихому океані (Мауна Лоа – 8766 м).

Щорічно на Землі відбувається приблизно 50 вивержень вулканів. Вулкани найчастіше розташовані в тектонічно активних районах, найбільше їх — на острівних дугах і в горах.

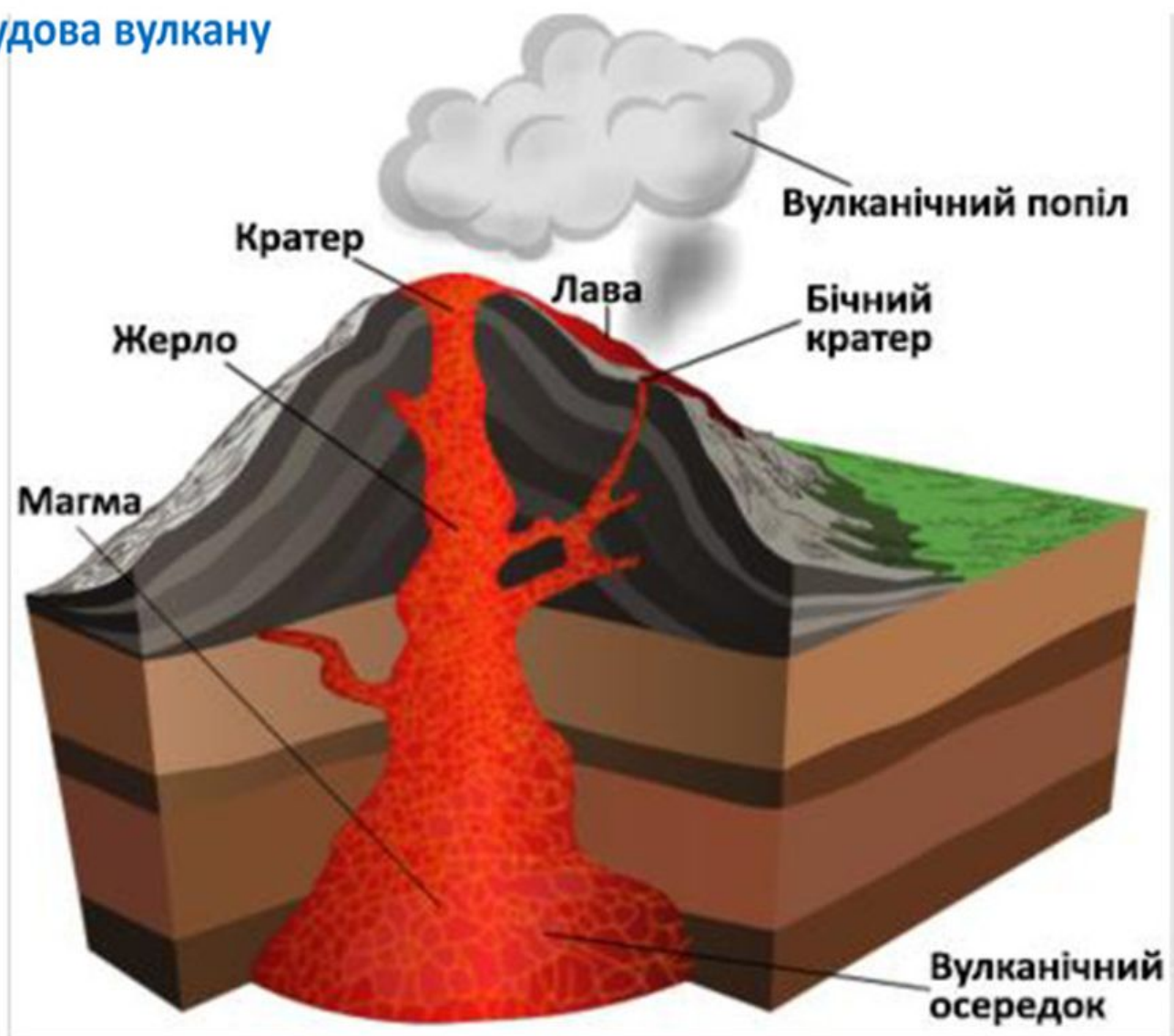
Всього на Землі відомо 1343 діючих вулканів. На думку деяких дослідників найбільшим вулканом Землі є Єллоустонський. Цей вулкан належить до згаслих. Його останнє потужне виверження відбулося 600 тис. років тому.

За розміщенням на поверхні Землі вулкани поділяються на наземні та підводні.

- Наземні вулкани (79 %) зосереджені вздовж глибинних розломів (у більшості випадків по узбережжю океанів та морів, на острівних дугах та океанічних (вулканічних) островах).
- Підводні вулкани (21 %) розташовані на океанічному дні і серединних океанічних хребтах. Багато з підводних конусів з часом стають наземними.

Будова вулкану

Під час виверження вулкани викидають у атмосферу гази, склад яких значно змінюється від одного вулкана до іншого. Зазвичай основним вулканічним газом є водяна пара. Іншими типовими складовими є вуглекислий газ та двоокис сірки. Інші важливі домішки — сірководень, хлорид водню та фторид водню. У меншій кількості вулкани викидають чадний газ, органічні сполуки й хлориди металів.

Основною і найгрізнішою силою вулкана є його виверження.

Виверження — природне явище, яке виражається в тому, що магма, разом з газами, які є в ній, проривається з глибоких частин Землі на поверхню.

Магма (грец. «тісто», «каша») — маса розплавленої кам'яної породи, яка розташована на великій глибині і насичена газами. Магма, яка вилившись на поверхню, втратила багато газів, називається **лавою**.

Цікаве про вулкани

- Слово «вулкан» походить від вулканічного острова Вулькано, назва якого походить від римського бога Вулкана, чия кузня, за віруванням стародавніх римлян, була на цьому острові.

- Вулкани прискорюють еволюцію - виверження вулканів, особливо доісторична вулканічна активність постійно змінювала кліматичні умови на планеті. У результаті тварини і рослини були змушені пристосовуватися до змін.
  - Стародавні греки вважали, що під горою Етна жив бог вогню Гефест. Згідно з міфом титан Прометей вкрав вогонь з вулкана Гефеста і подарував його людям.
- Сотні років тому Ацтеки, які жили у Мексиці, і жителі Нікарагуа вірили, що в лаві живуть боги. Вони приносили в жертву цим могутнім богам красивих юних дівчат.
  - У Середньовіччі багато хто вірив, що вулкани були входом у вогняне пекло.
  - Найнебезпечнішим діючим вулканом на сьогоднішній день є Попокатепетль, він носить прізвисько Ель - Попо і знаходиться всього в 33 милях від Мехіко. Ель Попо випускає тисячі тон газу і попелу в повітря щороку.
  - В Австралії немає жодного активного вулкана, оскільки вона розташована в центрі тектонічної платформи.

вулкан Калима, який знаходиться в Мексиці

Вулкан Мералі розташований на о.Ява (Індонезія)

Вулкан КАРЯЦЬКИЙ на Камчатці

